

Arrest

nr. 320 829 van 28 januari 2025
in de zaak RvV X / II

In zake: X

Gekozen woonplaats: Op zijn gekozen woonplaats bij
advocaat T. VERELLEN
Kenislei 33
2930 BRASSCHAAT

tegen:

de Belgische staat, vertegenwoordigd door de Staatssecretaris voor Asiel en Migratie.

DE VOORZITTER VAN DE IIE KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Eritrese nationaliteit te zijn, op 24 januari 2025 heeft ingediend om bij uiterst dringende noodzakelijkheid de schorsing van de tenuitvoerlegging te vorderen van de beslissing tot weigering van verblijf met bevel om het grondgebied te verlaten van 16 januari 2025.

Gezien titel I *bis*, hoofdstuk 2, afdeling IV, onderafdeling 2, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gelet op artikel 39/82 van de voormelde wet van 15 december 1980.

Gelet op titel II, hoofdstuk II van het koninklijk besluit van 21 december 2006 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 24 januari 2025, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 28 januari 2025.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter J. CAMU.

Gehoord de opmerkingen van advocaat M. KIWAKANA, die loco advocaat T. VERELLEN verschijnt voor de verzoekende partij en van advocaat L. ASSELMAN, die loco advocaten T. BRICOUT en C. DECORDIER verschijnt voor de verwerende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Nuttige feiten ter beoordeling van de zaak

Op 26 augustus 2024 dient verzoeker een verzoek om internationale bescherming in.

De vingerafdrukken van verzoeker partij werden geregistreerd op 25 juni 2024 in Polen omwille van het indienen van een verzoek om internationale bescherming.

Op 25 oktober 2024 richten de Belgische autoriteiten een verzoek tot terugname aan de Poolse autoriteiten.

Op 30 oktober 2024 stemmen de Poolse autoriteiten in met de terugname van de verzoekende partij, in toepassing van artikel 18 (1) c van de verordening nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van

26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (hierna: de Dublin III-Verordening).

Op 16 januari 2025 neemt de gemachtigde van de staatssecretaris voor Asiel en Migratie een beslissing houdende de weigering van verblijf met bevel om het grondgebied te verlaten. Dit is de bestreden beslissing waarvan de motieven luiden als volgt:

“BESLISSING TOT WEIGERING VAN VERBLIJF MET BEVEL OM HET GRONDGEBIED TE VERLATEN

In uitvoering van artikel 51/5, § 4, eerste lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wordt aan de heer, die verklaart te heten(1):

naam: T. voornaam: B. M. geboortedatum: (...)2004 geboorteplaats: Serha nationaliteit: Eritrea die een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend, het verblijf in het Rijk geweigerd.

REDEN VAN DE BESLISSING :

België is niet verantwoordelijk voor de behandeling van het verzoek om internationale bescherming dat aan Polen (2) toekomt, met toepassing van artikel 51/5 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van artikel 18(1)c van de Verordening van het Europees Parlement en de Raad (EU) nr. 604/2013 van 26 juni 2013.

De heer T, B. M, verder de betrokkene, die staatsburger van Eritrea verklaart te zijn, diende op 26.08.2024 een verzoek om internationale bescherming in. Hij legde daarbij geen identiteits- of reisdocumenten voor.

Bij zijn aanmelding verklaarde de betrokkene dat hij werd geboren 05.12.2008. Onze diensten meldten de betrokkene bij de Dienst Voogdij, waarbij twijfel werd geuit betreffende de verklaarde leeftijd. Op 01.08.2024 werd in het UZ Leuven een medisch onderzoek verricht teneinde na te gaan of de betrokkene al dan niet jonger is dan 18 jaar. Het resultaat van dit onderzoek luidde dat de betrokkene op datum van het onderzoek meer dan 18 jaar oud was (“Analyse van deze gegevens geeft mijn inziens aan dat B. M. T. op datum van 29-08-2024 een leeftijd heeft van 21,5 jaar met een standaarddeviatie van 2 jaar.”). Gezien werd vastgesteld dat de betrokkene meer dan 18 jaar oud is en derhalve niet voldoet aan de voorwaarden zoals bedoeld in artikel 5 van titel XIII, Hoofdstuk 6 “Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen” van de programmawet van 24.12.2002, werd de voogdij op 05.09.2024 beëindigd.

Zijn vingerafdrukken werden diezelfde dag genomen en verzonden naar de centrale gegevensbank van Eurodac teneinde te worden vergeleken met de vingerafdrukken die in dat systeem met toepassing van artikel 9 en 14 van Verordening 603/2013 werden opgeslagen.

Dit onderzoek leidde tot een treffer die aantoonde dat de vingerafdrukken van de betrokkene werden genomen vanwege het indienen van een verzoek om internationale bescherming in Polen op 25.06.2024.

Betrokkene werd door Dienst Vreemdelingenzaken gehoord op 18.12.2024 en verklaarde ongehuwd te zijn en geen kinderen te hebben. Betrokkene gaf daarnaast aan geen familie in België of in een ander Europees land te hebben.

Betrokkene verklaarde tijdens zijn Dublingehoor dat hij Eritrea in december 2021 te voet verliet en achtereenvolgens naar Ethiopië (verblijf van 1 jaar en 5 maanden) en Zuid-Soedan (verblijf van 1 jaar in Juba) reisde. Vanuit Zuid-Soedan reisde betrokkene per vliegtuig –en met een vals paspoort- naar de Verenigde Arabische Emiraten (transit van 16 uur in Dubai) en Wit-Rusland (verblijf van 10 dagen). Betrokkene verliet Wit-Rusland en kwam te voet naar Polen (verblijf van 1 maand en 13 dagen), per trein naar Duitsland (verblijf van 2 dagen in Berlijn) en per taxi naar België. Betrokkene gaf aan op 21.08.2024 het Rijk te zijn binnengekomen.

Conform artikel 3(1) van Verordening 604/2013 wordt elk verzoek tot internationale bescherming dat in één van de deelnemende staten van deze verordening door één en enkel één land behandeld. Indien op basis van de in Hoofdstuk III opgenomen criteria van deze verordening geen verantwoordelijke lidstaat kan worden aangewezen, is de lidstaat waar het verzoek tot internationale bescherming het eerst werd ingediend, de verantwoordelijke lidstaat ten aanzien van dit verzoek.

Op basis van de Eurodac gegevens zoals deze hierboven werden aangehaald, kan geconcludeerd worden dat de betrokkene op 25.06.2024 een verzoek tot internationale bescherming indiende in Polen en Polen bijgevolg al verantwoordelijk wordt geacht voor de behandeling van het verzoek voor dat betrokkene indiende bij onze diensten.

Rekening houdend met artikel 18(1)b van Verordening 604/2013, dienden onze diensten op 25.10.2024 een terugnameverzoek in bij de Poolse instanties opdat betrokkene de behandeling van zijn verzoek aldaar verder zou kunnen zetten. Op 30.10.2024 accepteerden de Poolse instanties hun verantwoordelijkheid voor het verzoek tot internationale bescherming van betrokkene op basis van artikel 18(1)c.

De Poolse instanties erkenden ten overstaan van België hun verantwoordelijkheid en hun verplichting de betrokkene terug te nemen conform artikel 18(1)c van Verordening 604/2013. Gelet op het bovenstaande zijn we van oordeel dat de verantwoordelijkheid ontegensprekelijk berust bij Polen.

Verordening 604/2013 is een onderdeel van het gemeenschappelijk Europees asielsysteem, dat is uitgedacht in een context waarin kan worden aangenomen dat alle staten, die aan dit systeem deelnemen, de grondrechten eerbiedigen waaronder de rechten die de Conventie van Genève van 1951 of het Europees

Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM) als grondslag hebben en dat er in dat opzicht wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten kan bestaan. Er moet dan ook worden aangenomen dat de lidstaten het beginsel van non-refoulement en de verdragsverplichtingen voortkomende uit de Conventie van Genève en het EVRM nakomen. Het is in deze context dat in Verordening 604/2013 de criteria en de mechanismen werden vastgelegd om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek tot internationale bescherming. Dit betekent dat een verzoeker niet vrij een lidstaat kan kiezen en de persoonlijke appreciatie van een lidstaat of de enkele wens in een bepaalde lidstaat te kunnen blijven op zich geen grond zijn voor de toepassing van de soevereiniteitsclausule van Verordening 604/2013.

Het HvJ-EU oordeelde in zijn uitspraak van 21.12.2011 in de gevoegde zaken C-411/10 en C-493/10 dat niet kan worden uitgesloten dat de werking van het asielstelsel in een bepaalde lidstaat grote moeilijkheden ondervindt waardoor het risico bestaat dat verzoekers, na overdracht aan die lidstaat, in een situatie belanden die strijdig is met artikel 3 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM) of artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (EU-Handvest). Volgens het Hof volgt daaruit niet dat elke schending van een grondrecht door de verantwoordelijke lidstaat gevolgen heeft voor de verplichtingen van de andere lidstaten betreffende het naleven en toepassen van Verordening 343/2003. Het Hof oordeelde wel dat de andere lidstaten geen verzoekers mogen overdragen aan de verantwoordelijke lidstaat onder de bepalingen van Verordening 343/2003 indien zij niet onkundig kunnen zijn van het feit dat fundamentele tekortkomingen met betrekking tot procedures inzake asiel en internationale bescherming en de onthaal- en opvangvoorzieningen voor verzoekers in die lidstaat aannemelijk maken dat de verzoeker door overdracht aan die lidstaat een risico loopt op een onmenselijke of vernederende behandeling. Elke lidstaat is dan ook gehouden te onderzoeken of een overdracht aan een andere lidstaat zou kunnen leiden tot een reëel risico op blootstelling aan omstandigheden die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het EU-Handvest.

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna EHRM) oordeelde dat een verwijdering door een lidstaat aan een andere lidstaat een probleem betreffende artikel 3 van het EVRM kan inhouden indien er zwaarwegende gronden bestaan om aan te nemen dat in de ontvangende lidstaat een reëel risico loopt te worden blootgesteld aan omstandigheden die in strijd zijn met artikel 3 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM).

Het EHRM stelde dat de te verwachten gevolgen van een verwijdering dienen te worden onderzocht rekening houdende met de algemene situatie in die lidstaat en met de omstandigheden die eigen zijn aan de situatie van de over te dragen persoon. Hieromtrent wensen we op te merken dat het EHRM tevens oordeelde dat de omstandigheden in de ontvangende lidstaat een zeker niveau van hardheid moeten kennen om binnen het toepassingsgebied van artikel 3 van het EVRM te vallen (Mohammed v. Oostenrijk, nr. 2283/12, 6 juni 2013).

Polen is partij bij het Verdrag van Genève betreffende de status van vluchtelingen van 1951, zoals gewijzigd bij het Protocol van New York van 1967 en bij het EVRM. Er kan derhalve van worden uitgegaan dat de Poolse instanties zich houden aan hun internationale verplichtingen die voortvloeien uit het Verdrag van Genève en het EVRM.

Het komt aan de betrokkene toe aannemelijk te maken dat in Polen sprake is van aan het systeem gerelateerde tekortkomingen wat de procedure tot het bekomen van internationale bescherming en de opvangvoorzieningen betreft zodoende dat niet langer uitgegaan mag worden van het interstatelijk vertrouwensbeginsel.

Betrokkene verklaarde zijn verzoek tot internationale bescherming in België behandeld te willen zien omdat België een goede gezondheidszorg heeft, waar betrokkene aanspraak op zou willen maken. Daarnaast stelt betrokkene dat er vrijheid is in België. Tegelijkertijd verzet betrokkene zich tegen een behandeling van zijn verzoek door de Poolse instanties omdat hij aldaar gedwongen werd een verzoek tot internationale bescherming in te dienen, hoewel betrokkene geenszins de intentie had om dit te doen. Daarnaast geeft betrokkene ook aan dat hij in Polen niet de medische zorgen kreeg die hij op dat moment nodig had.

Zoals reeds opgemerkt impliceert de toepassing van Verordening 604/2013 dat een verzoeker niet zelf kan kiezen waar hij internationale bescherming vraagt en het verkiezen van de ene lidstaat boven de andere geen grond is voor de toepassing van de soevereiniteitsclausule van Verordening 604/2013.

De betrokkene verklaarde dat hij vingerafdrukken moest geven in Polen, maar er geen verzoek om internationale bescherming indiende. Verordening (EU) nr. 603/2013 draagt de lidstaten op de vingerafdrukken te registreren van elke persoon van 14 jaar of ouder die om internationale bescherming verzoekt (artikel 9) en van elke onderdaan van een derde land of staatloze van veertien jaar of ouder die, komende uit een derde land en die door de bevoegde controleautoriteiten van een lidstaat is aangehouden in verband met het illegaal over land, over zee of door de lucht overschrijden van de grens van die lidstaat en die niet is teruggezonden (artikel 14). Het laten nemen van de vingerafdrukken in de gevallen vermeld in artikel 9 en artikel 14 van deze Verordening is derhalve niet vrijblijvend of een vrije keuze, maar een verplichting. Dat de betrokkene door de bovengenoemde autoriteiten werd verplicht vingerafdrukken te geven, kan derhalve niet als een onheuse behandeling worden beschouwd. We wijzen erop dat het vingerafdrukkenonderzoek een Eurodac-resultaat type "1" opleverde. Artikel 24(4) van Verordening (EU) nr. 603/2013 bepaalt dat verzoekers om internationale bescherming worden aangeduid met code "1" na de kenletter(s) van de lidstaat die de gegevens heeft toegezonden. Het Eurodacresultaat bevestigt derhalve dat de betrokkene om internationale bescherming vroeg in Polen.

Het dient onderlijnd te worden dat Polen –net zoals België– lid is van de Europese Unie en dat dit land dus eveneens, sinds de bekrachtiging van het Verdrag van Lissabon in 2009, gebonden is door enerzijds het Verdrag van de Europese Unie (VEU) en het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU). In casu is het belangrijk om te onderstrepen dat Polen dus tevens de waarden die vervat zitten in artikel 2 van het VEU dienen na te leven. Verder erkennen beide landen ook dat het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie dezelfde juridische waarde kent als bovengenoemde verdragen (art. 6(1) VEU) en dienen daaruit volgend het recht op asiel te vrijwaren zoals dit in artikel 18 van het Handvest is bepaald.

Verder stipuleert art. 6(3) VEU dat de grondrechten die voortvloeien het Europees Verdrag tot de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM) en de gemeenschappelijke constitutionele tradities van de lidstaten als algemene beginselen deel uitmaken van het recht van de Unie.

Het geïmpliceerde onderscheid dat door betrokkene wordt aangehaald als onderdeel van zijn beweegredenen om in België een verzoek in te dienen teneinde internationale bescherming te krijgen wordt verder niet gespecificeerd. Evenmin zijn er elementen om aan te nemen dat Polen op systematische wijze zou verzaken aan deze grondslagen van het primaire recht van de Unie.

Verder dient opgemerkt te worden dat we er van kunnen uitgaan dat Polen de waarborgen voor verzoekers respecteert zoals voorzien in artikel 12, van de richtlijn 2013/32/EU en dan meer specifiek §1 a: “zij moeten in een taal die zij begrijpen of waarvan redelijkerwijze kan worden aangenomen dat zij deze begrijpen, worden ingelicht over de te volgen procedure en over hun rechten en verplichtingen tijdens de procedure, alsmede over de gevolgen die kunnen ontstaan indien zij hun verplichtingen niet nakomen of niet met de autoriteiten samenwerken. Zij moeten worden ingelicht over de termijnen, over de middelen waarover zij beschikken om te voldoen aan hun verplichting tot het indienen van de elementen zoals bedoeld in artikel 4 van Richtlijn 2011/95/EU en over de gevolgen van een expliciete of impliciete intrekking van het verzoek. Die informatie moet tijdig genoeg worden verstrekt om verzoekers in staat te stellen de in deze richtlijn gewaarborgde rechten uit te oefenen en de in de artikel 13 omschreven verplichtingen na te komen.”

De Poolse instanties stemden op 30.10.2024 in met de terugname van de betrokkene met toepassing van artikel 18(1)c van Verordening 604/2013: : “De verantwoordelijke lidstaat is verplicht (...) c) een onderdaan van een derde land of een staatloze die zijn verzoek tijdens de behandeling heeft ingetrokken en die in een andere lidstaat een verzoek heeft ingediend of die zich zonder verblijfstitel ophoudt in een andere lidstaat, volgens de in de artikelen 23, 24, 25 en 29 bepaalde voorwaarden terug te nemen”. Hieromtrent verwijzen we ook naar artikel 18(2) : “Voor de in lid 1, onder c) bedoelde gevallen, indien de verantwoordelijke lidstaat de behandeling van een verzoek had gestaakt omdat de verzoeker het verzoek had ingetrokken voordat in eerste aanleg een beslissing ten gronde was genomen, zorgt die lidstaat ervoor dat de verzoeker gerechtigd is te verzoeken dat de behandeling van zijn verzoek wordt afgerond, of een nieuw verzoek om internationale bescherming in te dienen dat niet wordt behandeld als een volgend verzoek als bedoeld in Richtlijn 2013/32/EU. In dergelijke gevallen zorgen de lidstaten ervoor dat de behandeling van het verzoek wordt afgerond”.

Het akkoord conform artikel 18(1)c betekent dat het in Polen ingediende verzoek als impliciet ingetrokken werd geregistreerd. Conform artikel 18(2) zullen de Poolse instanties na overdracht van de betrokkene het onderzoek van zijn verzoek hervatten. Dit betekent dat de Poolse instanties na overdracht de betrokkene opnieuw toegang zullen verlenen tot de procedure tot het bekomen van internationale bescherming en dit in de fase waarin deze zich bevond bij het vertrek van de betrokkene uit Polen.

Polen heeft te kennen gegeven dat het verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek van de betrokkene wat betekent dat in dit geval geen sprake is van (indirect) refoulement bij overdracht. De Poolse instanties zullen de betrokkene niet verwijderen naar zijn land van herkomst of land van gewoonlijk verblijf zonder een volledig en gedegen onderzoek van dit verzoek om internationale bescherming en de betrokkene zal gemachtigd zijn tot verblijf in Polen in zijn hoedanigheid van verzoeker om internationale bescherming en de door de wet voorziene bijstand en opvang verkrijgen.

Een recente bron betreffende de procedure tot het bekomen van bescherming en opvangfaciliteiten in Polen is het recent geactualiseerde rapport van het onder meer mode door de "European Council on Refugees and Exiles"(ECRE) gecoördineerde project "Asylum Information Database" (Karolina en Ewa <https://asylumineurope.org/reports/country/poland/>, laatste update 13/06/2024, verder AIDA-rapport genoemd, een kopie van dit rapport wordt toegevoegd aan het administratief dossier van de betrokkene). Daarnaast verwijzen we ook naar het EUAA-rapport "Information on procedural elements and rights of applicants subject to a Dublin transfer to Poland" van 30.05.2023 (Polish office for foreigners, https://euaa.europa.eu/sites/default/files/2023-06/factsheet_dublin_transfers_pl.pdf).

Het AIDA-rapport stelt dat er enkele bezorgdheden zijn of verzoekers die terugkeren in het kader van een Dublinprocedure, onder de bepalingen van de Poolse wet, wel altijd hun verzoek om internationale bescherming kunnen heropenen. De tijdslimiet die gesteld wordt om het verzoek te heropenen is 9 maanden. In tegenstelling tot artikel 18, lid 2, van de Dublin III-verordening zal in gevallen waarin de asielzoeker bijvoorbeeld de behandeling van zijn asielverzoek in Polen niet heeft afgewacht, maar naar een andere lidstaat is gegaan en niet binnen negen maanden naar Polen is teruggekeerd, het dossier niet worden beoordeeld volgens de normale "inmerit"-procedure. Als een aanvraag na deze termijn wordt ingediend, zal deze beschouwd worden als een volgende aanvraag en onderworpen worden aan een

ontvankelijkheidsprocedure (AIDA, p. 36). In het geval van de betrokkene zal de procedure hervat worden aangezien zijn verzoek op 10/06/2024 werd ingediend, het verzoek nog niet werd afgesloten en de tijdsperiode van 9 maanden nog niet is verlopen.

Het AIDA-rapport stelt dat verzoekers die terugkeren naar Polen in het kader van een Dublinprocedure onder dezelfde voorwaarden toegang hebben tot de opvangstructuren als personen in de reguliere procedure, de versnelde procedure of de ontvankelijkheidsprocedure (AIDA, p. 54).

Verzoekers hebben volgens het AIDA-rapport recht op materiële opvangvoorzieningen tijdens alle asielprocedures in Polen. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de gewone, versnelde en ontvankelijkheidsprocedure. De voorziening van opvangvoorzieningen hangt niet af van de financiële situatie van asielzoekers. Het AIDA-rapport vermeldt dat verzoekers recht hebben op materiële opvang vanaf het moment ze zich aanmelden bij een van de initiële opvangcentra (AIDA, p. 54).

Het EUAA-rapport stelt dat materiële opvangvoorzieningen bestaan uit het volgende: opvang in het centrum met het bijhorende sociale assistentiepakket, een geldbijdrage om eigen verblijf op het grondgebied van de Republiek van Polen te financieren, medische zorgen, assistentie bij een vrijwillige terugkeer en assistentie bij een transfer naar een andere Lidstaat die verantwoordelijk is voor het onderzoek van het verzoek om internationale bescherming onder Regulerings 604/2013 (EUAA-rapport, p. 4).

Opvangmogelijkheden zijn toegankelijk van zodra de verzoeker zich registreert in het opvangcentrum, dus niet automatisch na het indienen van een verzoek om internationale bescherming. Enkel medische hulp kan ontvangen worden vanaf het moment van het doen van het verzoek (bijvoorbeeld aan de grens), in speciale situaties, dat wil zeggen, in geval van risico voor het leven of de gezondheid (EUAA-rapport, p. 5).

Er zijn volgens het rapport wel enkele praktische obstakels die de toegang tot de materiële opvangvoorzieningen kunnen belemmeren. De verzoeker dient zichzelf naar het betreffende opvangcentrum te begeven en dient er zich binnen de twee dagen aan te melden anders wordt hun verzoek afgesloten (AIDA, p. 54). De financiële steun die verzoekers krijgen, is vaak niet voldoende om een adequate levensstandaard in Polen te verzekeren (AIDA p. 59). De omstandigheden in de Poolse opvangcentra zijn in het algemeen beter dan in het verleden, hoewel ze nog steeds kunnen verschillen van centrum tot centrum (AIDA pp. 63-64).

Het AIDA-rapport stelt dat verzoekers om internationale bescherming in Polen in detentie kunnen geplaatst worden indien er geen alternatieven voor detentie zijn en als er een risico op onderduiken is (AIDA p. 87). Er wordt gesteld dat de duur van detentie varieert van gemiddeld 86 dagen tot meer dan vijf maanden (AIDA, p. 83). Er zijn geen andere termijnen in de wet vastgelegd dan de maximale totale duur van de bewaring van verzoekers om internationale bescherming, namelijk 6 maanden voor verzoekers om internationale bescherming en maximaal 18 maanden voor personen die verwijderd dreigen te worden (AIDA p. 101).

Het feit dat kritische opmerkingen kunnen worden gemaakt betreffende bepaalde aspecten van opvang en behandeling van verzoekers om internationale bescherming in Polen is volgens ons onvoldoende om tot het besluit te komen dat ten aanzien van Polen in het geheel niet kan worden uitgegaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel en dat personen die in het kader van Verordening 604/2013 aan Polen worden overgedragen per definitie in een situatie belanden die kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het EU-Handvest.

In het AIDA-rapport wordt gewag gemaakt van "push backs" naar Wit-Rusland door de Poolse grenspolitie en waarbij mishandeling en geweld werd gerapporteerd. We verwijzen hieromtrent onder meer naar passages in het AIDA-rapport (pp. 19-21). Hoewel niet kan worden ontkend dat "push backs" en soms zorgwekkende situaties aan de grenzen werden en worden gerapporteerd betekent dit niet dat de Poolse procedure tot het bekomen van internationale bescherming en de structuren betreffende opvang van en bijstand aan verzoekers om internationale bescherming worden gekenmerkt door systeemfouten in de zin van artikel 3(2) van Verordening 604/2013 en dat verzoekers, die in het kader van Verordening 604/2013 aan Polen worden overgedragen, in een dergelijke context of meer algemeen in een met artikel 3 van het EVRM strijdige situatie dreigen terecht te komen.

We wensen er tevens op te wijzen dat de betrokkene zich deze keer in een situatie bevindt die helemaal anders is dan de situatie van vreemdelingen die voorwerp zijn van 'push backs' en terugdrijving, namelijk die van een verzoeker die onder de bepalingen van Verordening 604/2013 aan Polen zal worden overgedragen nadat de Poolse instanties daartoe hun akkoord verleenden. De betrokkene zal naar Polen terugkeren in de hoedanigheid van verzoeker om internationale bescherming en aanspraak kunnen maken op de aan die hoedanigheid verbonden rechten.

Betrokkene verklaarde tijdens zijn Dublingehoor dat hij omwille van medische redenen zijn verzoek tot internationale bescherming in België behandeld wenst te zien. Hij stelt dat hij nood heeft aan medische bijstand en deze in Polen niet kreeg.

Betrokkene verklaarde tijdens zijn Dublingehoor gezondheidsproblemen te hebben. Hij stelt dat hij verwondingen opliep aan het hoofd tijdens de oorlog in Adigrat. Betrokkene leverde geen verdere details aan over de modaliteiten van dit incident. Daarnaast stelt hij "parasieten in zijn spijsvertering" te hebben waarvoor hij medicatie zou nemen. Betrokkene werd op het ogenblik van zijn persoonlijk onderhoud bij onze diensten echter nog niet medisch behandeld en kon evenmin enig medisch document voorleggen. Zonder afbreuk te willen doen aan de situatie waar betrokkene zich in bevindt, voert hij geen elementen aan die die leiden tot het besluit dat in zijn geval sprake is van een ernstige mentale of lichamelijke aandoening en een daaruit

volgens reëel en bewezen risico op een aanzienlijke en onomkeerbare achteruitgang van de gezondheidstoestand van de betrokkene in geval van een overdracht en in die mate dat de overdracht een onmenselijke en vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het EU-Handvest zou impliceren.

De Poolse wetgeving waarborgt toegang tot gezondheidszorg voor verzoekers voor internationale bescherming onder dezelfde omstandigheden als Poolse staatsburgers die een ziekteverzekering hebben (AIDA-rapport, p. 71; EUAA-rapport, p. 8). Gezondheidszorg voor asielzoekers wordt door de overheid gefinancierd. Indien een verzoeker geen toegang heeft tot materiële opvangvoorzieningen of indien deze beperkt zijn, dan heeft de verzoeker nog steeds recht op gezondheidszorg. Basis gezondheidszorg wordt georganiseerd in medische kantoren in elk opvangcentrum (AIDA-rapport, p. 71).

Gezondheidszorg voor asielzoekers bevat ook behandeling voor mensen met mentale gezondheidszorgen. In 2023 werkten psychologen in alle centra op zijn minst 4 uur per week voor elke 120 asielzoekers. Dit werd verlengd met een uur voor elke bijkomende 50 asielzoekers. Asielzoekers kunnen doorverwezen worden naar een psychiater of psychiatrisch ziekenhuis (AIDA-rapport, p. 71). De auteurs maken melding van factoren die een vlotte en adequate toegang tot gezondheidszorg kunnen belemmeren zoals de taalbarrière. Petra Medica, het privébedrijf dat de medische verzorging van verzoekers organiseert is verplicht te zorgen voor tolken en vertalers tijdens medische en psychologisch consultaties (AIDA, p. 72).

Bovenstaande leidt geenszins tot de conclusie dat de toegang tot gezondheidszorg voor verzoekers voor internationale bescherming dermate structurele tekortkomingen vertoont dat een overdracht aan Polen een risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het EU-Handvest tot gevolg dreigt te hebben.

We benadrukken dat Verordening 604/2013 voorzorgsmaatregelen voorziet. In geval van een medische problematiek of speciale noden wordt die informatie neergelegd in een gezondheidsverklaring en voor de overdracht gedeeld met de verantwoordelijke lidstaat op de wijze omschreven in artikel 32 van Verordening 604/2013. We zijn van oordeel dat niet aannemelijk werd gemaakt dat in het geval van de betrokkene de in Verordening 604/2013 bedoelde voorzorgsmaatregelen niet zouden volstaan.

We merken in deze verder op dat de Poolse autoriteiten minstens 7 dagen vooraf in kennis zullen worden gesteld van de overdracht van de betrokkene of minstens 10 werkdagen vooraf in geval van speciale noden.

Gelet op het voorgaande wordt tevens besloten dat er geen grond is voor de behandeling van het verzoek voor internationale bescherming door de Belgische instanties met toepassing van artikel 17(1) van Verordening 604/2013. Hieruit volgt dat België niet verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek tot internationale bescherming, die aan de Poolse autoriteiten toekomt met toepassing van artikel 51/5 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en artikel 18(1)c van Verordening 604/2013.

De betrokkene is niet in bezit van de in artikel 2 van de wet van 15.12.1980 bedoelde binnenkomstdocumenten.

Bijgevolg moet de betrokkene het grondgebied van België verlaten, evenals het grondgebied van de staten die het Schengenacquis ten volle toepassen(3), tenzij hij beschikt over de documenten die vereist zijn om er zich naar toe te begeven.

Betrokkene zal teruggeleid worden naar de Poolse autoriteiten (4).”

2. Betreffende de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid

Artikel 43, §1, eerste lid van het procedurereglement van de Raad (hierna: het PR RvV) bepaalt dat, indien de uiterst dringende noodzakelijkheid wordt aangevoerd, de vordering een uiteenzetting van de feiten dient te bevatten die deze uiterst dringende noodzakelijkheid rechtvaardigen.

Verder kan, overeenkomstig artikel 39/82, §2, eerste lid van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet), slechts tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van een administratieve rechtshandeling worden besloten indien er ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en op voorwaarde dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

Uit het voorgaande volgt dat, opdat een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid kan worden ingewilligd, de drie voornoemde voorwaarden cumulatief moeten zijn vervuld.

2.1. Betreffende de eerste voorwaarde: het uiterst dringende karakter

Artikel 39/82, §4, tweede lid van de Vreemdelingenwet bepaalt:

“Indien de vreemdeling het voorwerp is van een verwijderings- of teruggedrijvingsmaatregel waarvan de tenuitvoerlegging imminent is, in het bijzonder indien hij is vastgehouden in een welbepaalde plaats zoals bedoeld in de artikelen 74/8 en 74/9 of ter beschikking is gesteld van de regering, en hij nog geen gewone vordering tot schorsing heeft ingeleid tegen de bedoelde verwijderings- of teruggedrijvingsmaatregel, kan hij

binnen de in artikel 39/57, § 1, derde lid, bedoelde termijn de schorsing van de tenuitvoerlegging van deze maatregel vorderen bij uiterst dringende noodzakelijkheid”.

In casu bevindt verzoeker zich in een welbepaalde plaats, zoals bedoeld in de artikelen 74/8 en 74/9 van de Vreemdelingenwet.

In dit geval wordt het uiterst dringende karakter van de vordering wettelijk vermoed.

Het uiterst dringende karakter van de vordering staat in casu vast en wordt niet betwist door de verwerende partij.

Aan de eerste cumulatieve voorwaarde is bijgevolg voldaan.

2.2. De tweede voorwaarde: de ernst van de aangevoerde middelen

In een enig middel voert verzoeker de schending aan van artikel 3, lid 2, tweede alinea van de Dublin III-Verordening iuncto artikel 4 van het Handvest

Verzoeker licht zijn middel toe als volgt:

“Het eerste en enige ernstig middel is genomen uit de schending van artikel 3, lid 2, tweede alinea, van Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (de Dublin III-verordening) in samenhang gelezen met artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (het Handvest).

6.1. Wettelijk kader

Artikel 3, lid 2, tweede alinea, van de Dublin III-verordening stelt:

Indien het niet mogelijk is een verzoeker over te dragen aan de lidstaat die in de eerste plaats als verantwoordelijke lidstaat is aangewezen, omdat ernstig moet worden gevreesd dat de asielprocedure en de opvangvoorzieningen voor verzoekers in die lidstaat systeemfouten bevatten die resulteren in onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, blijft de lidstaat die met het bepalen van de verantwoordelijke lidstaat is belast de criteria van hoofdstuk III onderzoeken teneinde vast te stellen of een andere lidstaat als verantwoordelijke lidstaat kan worden aangewezen.

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 4 van het Handvest, dat stelt: “Niemand mag worden onderworpen aan folteringen of aan onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen.”

Artikel 3 van het Handvest stemt overeen met artikel 3 EVRM, dat stelt: “Niemand mag worden onderworpen aan folteringen of aan onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen.”

Artikel 3, lid 2, tweede alinea, van de Dublin III-verordening vormt een belangrijke uitzondering op het beginsel, vooruitgezet in de verordening, dat de overdracht van asielzoekers tussen EU lidstaten automatisch dient te verlopen. Het automatisch karakter van de overdracht vloeit voort uit het zogenaamde beginsel van het wederzijds vertrouwen.

Het beginsel van het wederzijds vertrouwen in het bijzonder, en het Unierecht meer in het algemeen, steunt op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waar de Unie op berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen, zoals is bepaald in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU).

Deze premisse impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsstelsels in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de grondrechten zoals erkend in het Handvest, met name in de artikelen 1 en 4 ervan, waarin een van de fundamentele waarden van de Unie en haar lidstaten is vastgelegd, namelijk de menselijke waardigheid, die onder meer het verbod op onmenselijke of vernederende behandelingen inhoudt (arrest van 30 november 2023, Ministero dell'Interno e.a. (Gemeenschappelijke brochure – Indirect refoulement), C-228/21, C-254/21, C-297/21, C-315/21 en C-328/21, EU:C:2023:934, punt 130 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

Het beginsel van wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten is in het Unierecht van fundamenteel belang, aangezien het de mogelijkheid biedt om een ruimte zonder binnengrenzen te verwezenlijken en in stand te houden. Meer in het bijzonder vereist het beginsel van wederzijds vertrouwen, met name wat de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht betreft, dat elk van de lidstaten, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, ervan uitgaat dat alle andere lidstaten het Unierecht en, meer in het bijzonder, de door dat recht erkende grondrechten in acht nemen (arrest van 19 maart 2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, punt 81 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel, en met name de Dublin III-verordening, moet derhalve worden aangenomen dat de behandeling van personen die om internationale bescherming

verzoeken, in elke lidstaat in overeenstemming is met de eisen van het Handvest, van het Verdrag van Genève en van het EVRM (arrest van 19 maart 2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, punt 82 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

Toch kan niet worden uitgesloten dat de werking van dit stelsel in de praktijk in een bepaalde lidstaat grote moeilijkheden ondervindt, zodat er een ernstig risico bestaat dat personen die om internationale bescherming verzoeken, wanneer zij aan deze lidstaat worden overgedragen, worden behandeld op een wijze die hun grondrechten schendt (arrest van 19 maart 2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, punt 83 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

Krachtens artikel 3, lid 2, tweede alinea, van de Dublin III-verordening mag een persoon die om internationale bescherming verzoekt, niet worden overgedragen aan de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van zijn verzoek wanneer ernstig moet worden gevreesd dat hij als gevolg van systeemfouten in de asielprocedure en de opvangvoorzieningen voor verzoekers in die lidstaat een risico zou lopen op onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest.

Volgens voornoemde bepaling van de Dublin III-verordening maken alleen “systeemfouten” die “resulteren in onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het [Handvest]”, een overdracht onmogelijk.

Wanneer is er sprake van een “systeemfout” (eerste vereiste) die “resulteert in onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest” (tweede vereiste)?

Wanneer nationale autoriteiten over door de betrokken persoon overgelegde bewijzen beschikt dat een risico van schendingen van artikel 4 van het Handvest bestaat, is deze lidstaat ertoe gehouden om op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens en afgemeten aan het beschermingscriterium van de door het Unierecht gewaarborgde grondrechten, te oordelen of er sprake is van tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken (arrest van 19 maart 2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, punt 90. Zie naar analogie arrest van 5 april 2016, Aranyosi en Căldăraru, C-404/15 en C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punt 89)).

Met betrekking tot de vraag welke criteria de bevoegde nationale autoriteiten moeten hanteren om deze beoordeling te verrichten, moet worden benadrukt dat de tekortkomingen alleen dan onder artikel 4 van het Handvest vallen – welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM en waarvan de inhoud en de reikwijdte dus krachtens artikel 52, lid 3, van het Handvest dezelfde zijn als die welke er door genoemd verdrag aan worden toegekend – wanneer die tekortkomingen een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens van de zaak (zie EHRM, 21 januari 2011, M.S.S. tegen België en Griekenland, CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, § 254).

Deze bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en eigen keuzes om terecht komt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, een bad nemen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid, of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (zie in die zin EHRM, 21 januari 2011, M.S.S. tegen België en Griekenland, CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, §§ 252-263).

Die drempel wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terecht komt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (arrest van 19 maart 2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, punten 91-93).

Waar voornoemde drempel van zwaarwichtigheid niet bereikt wordt, kan desalniettemin niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die, indien hij wordt overgedragen aan de lidstaat die normaliter verantwoordelijk is voor de behandeling van zijn verzoek om internationale bescherming, ertoe kunnen leiden dat hij wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht komt die aan de in de punten 91 tot en met 93 van het eerder vermelde Jawo-arrest genoemde criteria beantwoordt nadat hij internationale bescherming heeft verkregen.

Specifiek m.b.t. de praktijk van zogenaamde “pushbacks” (d.i. de praktijk waarbij asielzoekers of migranten worden teruggeduwd of teruggestuurd naar een ander land zonder de mogelijkheid om asiel aan te vragen of hun situatie te laten beoordelen) heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat een dergelijke praktijk onverenigbaar is met het Unierecht en een ernstige tekortkoming in de asielprocedure en de opvangvoorzieningen vormt (arrest van 29 februari 2024, X/Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, EU:C:2024:195, punt 57).

Dergelijke praktijken dienen bovendien als systeemfouten in de zin van artikel 3, lid 2, tweede paragraaf, Dublin III-verordening beschouwd te worden indien “zij op het ogenblik waarop een lidstaat een beslissing tot overdracht neemt nog plaatsvinden” (eerste voorwaarde) en “zij, in het algemeen, betrekking hebben op de asielprocedure ... voor personen die om internationale bescherming verzoeken of, op zijn minst, op bepaalde groepen van personen die om internationale bescherming verzoeken in hun geheel, zoals de groep van

personen die om internationale bescherming verzoeken na de grens ... te hebben overschreden of te hebben getracht deze te overschrijden" (tweede voorwaarde) (ibid, punt 59).

Mocht blijken dat aan beide voorwaarden voldaan is, dan dienen deze tekortkomingen als „systeemfouten” aan te worden gemerkt, gelet op de rechtspraak van het Hof van Justitie volgens welke tekortkomingen die bepaalde groepen van personen raken kunnen worden gelijkgesteld met systeemfouten (ibid, punt 60).

Indien er sprake is van systeemfouten in voornoemde zin, dan dienen de nationale autoriteiten die de asielzoeker wensen over te dragen te beoordelen of de structurele tekortkomingen een risico inhouden dat de betrokkene wordt blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 4 van het Handvest.

In voornoemde zaak X/Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, waarin het Hof van Justitie zich boog over de praktijk van pushbacks door de Poolse autoriteiten van asielzoekers naar Wit-Rusland, stelde het Hof van Justitie dienaangaande (punten 63-64):

In dit verband dient hij te onderzoeken, ten eerste, of er ernstige, op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat verzoeker in het hoofdgeding in geval van overdracht een reëel risico zou lopen om opnieuw naar de grens tussen Polen en Belarus te worden gebracht en aldaar naar Belarus te worden teruggestuurd (pushback), eventueel voorafgegaan door bewaring aan een grenspost, en, ten tweede, of dergelijke maatregelen of praktijken hem zouden blootstellen aan een situatie van zeer verregaande materiële ontberingen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid, of die hem in een toestand van vernedering zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid, door hem in een situatie te brengen die zo ernstig is dat zij kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (zie in die zin arrest van 19 maart 2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, respectievelijk punten 85 en 87 en 91-93).

Bij deze beoordeling is de in aanmerking te nemen situatie die waarin de betrokken verzoeker zich bij of na de overdracht aan de verantwoordelijke lidstaat zou kunnen bevinden [zie naar analogie arresten van 19 maart 2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, punten 85, 87 en 88, en 30 november 2023, Ministero dell'Interno e.a. (Gemeenschappelijke Brochure – Indirect refoulement), C-228/21, C-254/21, C-297/21, en niet die waarin hij zich bevond toen hij het grondgebied van die lidstaat aanvankelijk betrad.

Het Hof van Justitie richtte zich tot de verwijzende rechter, maar hetzelfde geldt mutatis mutandis voor de nationale autoriteiten wanneer zij overwegen een asielzoeker over te dragen aan een andere lidstaat.

Samengevat: in het arrest X/Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft het Hof van Justitie verduidelijkt dat pushbacks systeemfouten uitmaken in zoverre zij systematisch worden toegepast op asielzoekers. Indien dat het geval is, dan dienen de nationale autoriteiten in concreto na te gaan of de betrokkene een reëel risico loopt om blootgesteld te worden aan een behandeling die artikel 4 van het Handvest schendt.

Aan deze uiteenzetting dient te worden toegevoegd dat, zoals uw Raad ook in vaste rechtspraak stelt en het Hof van Justitie in eerdere rechtspraak had aangegeven, ook in afwezigheid van systeemfouten de nationale autoriteiten dienen te onderzoeken of de betrokkene een reëel risico loopt om blootgesteld te worden aan een behandeling die artikel 4 van het Handvest schendt.

Zo stelde uw raad in een recent arrest (nr. 317 450 van 27 november 2024, p. 10):

Ofschoon artikel 3 (2) tweede lid van de Dublin III-Verordening slechts betrekking heeft op een situatie waarin het reële risico op onmenselijke of vernederende behandeling, in de zin van artikel 4 van het Handvest, voortvloeit uit de systeemfouten in de asielprocedure en de opvangvoorzieningen voor personen die om internationale bescherming verzoeken, in de lidstaat die ingevolge die verordening verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek, oordeelde het Hof verder dat uit het in artikel 4 neergelegde algemene en absolute verbod tevens volgt dat de overdracht van een verzoeker aan die lidstaat uitgesloten is telkens wanneer er ernstige, op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat de asielzoeker een dergelijk risico zal lopen bij zijn overdracht of als gevolg daarvan.

In andere woorden, zelfs indien niet ernstig hoeft te worden gevreesd voor systeemfouten in de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een beschermingsverzoek, kan een asielzoeker slechts worden overgedragen in het kader van de Dublin III Verordening in omstandigheden waarin het uitgesloten is dat die overdracht een reëel en bewezen risico inhoudt dat de betrokkene wordt onderworpen aan onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest.

Tot slot dient verwezen te worden naar de toepasselijke regels inzake de verdeling van de bewijslast. Eerder werd vermeld dat, waar de betrokkene elementen aanreikt dat een risico van schendingen van artikel 4 van het Handvest bestaat, de nationale autoriteiten op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens en afgemeten aan het beschermingscriterium van de door het Unierecht gewaarborgde grondrechten, dienen te oordelen of er sprake is van tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken (arrest van 19 maart 2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, punt 90). Er is m.a.w. sprake van een gedeelde bewijslast.

Het arrest dat de Nederlandse Raad van State gewezen in cassatie gewezen heeft in de procedure die aanleiding had gegeven tot voornoemd arrest van het Hof van Justitie in de zaak X/Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie is hier, ook al bindt het uw Raad uiteraard niet, niettemin dienstig (RvSt (Nederland), arrest van 4 september 2024, ECLI:NL:RVS:2024:3455 – STUK 3).

Zo stelde de Nederlandse Raad van State (eigen nadruk):

4.1. Bij de beoordeling welke lidstaat op grond van de toepasselijke criteria verantwoordelijk is voor behandeling van een door een vreemdeling bij een van de lidstaten ingediend asielverzoek, moet de minister uitgaan van het vermoeden dat de behandeling van een vreemdeling in de aangezochte lidstaat in overeenstemming is met de bepalingen van het EU Handvest, het Vluchtelingenverdrag en het EVRM (zie het arrest van het Hof van 19 maart 2019, Jawo, ECLI:EU:C:2019:218, punten 80 en 81). Dat vermoeden is weerlegbaar (zie datzelfde arrest, punten 83-85).

4.2. Het is aan een vreemdeling om dat vermoeden te weerleggen. Daarvoor kan aanvankelijk het in artikel 5 van de Dublinverordening bedoelde persoonlijk onderhoud dienen. Dat onderhoud is namelijk bedoeld om de verantwoordelijke lidstaat gemakkelijker te bepalen en biedt de vreemdeling een uitgelezen kans - of zelfs de garantie - om de minister informatie te verstrekken zodat deze een andere lidstaat niet zal verzoeken om hem terug te nemen of zelfs, in voorkomend geval, om zijn overdracht te verhinderen (vergelijk het arrest van het Hof van 30 november 2023, Ministero dell'Interno e.a., ECLI:EU:C:2023:934, punten 103 en 105).

In dat onderhoud kan de vreemdeling feiten stellen of verklaringen afleggen over – indien van toepassing: zijn ervaringen in - de aangezochte lidstaat waarmee hij aannemelijk maakt dat er aanknopingspunten zijn dat de asielprocedure en/of opvangvoorzieningen in die lidstaat systeemfouten bevatten die voor zijn overdracht relevant zijn. Deze in artikel 3, tweede lid, tweede alinea, van de Dublinverordening gestelde maatstaf is een uitzondering op het vermoeden dat de behandeling van de vreemdeling in de aangezochte lidstaat in overeenstemming is met de bepalingen van het EU Handvest, het Vluchtelingenverdrag en het EVRM. Ook als de vreemdeling dergelijke feiten niet heeft gesteld of dergelijke verklaringen niet heeft afgelegd, kan hij in dat onderhoud of in zijn zienswijze op het voornemen tot het niet in behandeling nemen van zijn asielaanvraag of uiterlijk in beroep objectieve informatie over de werking van het asielstelsel van de aangezochte lidstaat overleggen om aannemelijk te maken dat de asielprocedure en/of opvangvoorzieningen in de aangezochte lidstaat systeemfouten bevatten.

4.3. Als de vreemdeling zich onder verwijzing naar objectieve informatie gemotiveerd op het standpunt stelt dat de minister niet of niet zonder meer van het vermoeden kan uitgaan dat de aangezochte lidstaat aan zijn internationale verplichtingen zal voldoen, dan mag de minister die gegevens niet buiten beschouwing laten en is het aan hem om gemotiveerd aannemelijk te maken dat hij nog altijd van dat vermoeden mag uitgaan (vergelijk het arrest van het Hof van 16 februari 2017, C.K., ECLI:EU:C:2017:127, punten 75-77).

4.3.1. Dat kan de minister doen door de door de vreemdeling gestelde feiten of de door de vreemdeling aan de objectieve informatie ontleende en gestelde feiten gemotiveerd te betwisten of door gemotiveerd uit te leggen waarom hij tot een andere waardering van de door de vreemdeling gestelde feiten of de door de vreemdeling aan de objectieve informatie ontleende en gestelde feiten komt. Voor zover tussen de vreemdeling en de minister geen verschil bestaat in de waardering van de objectieve informatie, kan de minister daarnaast motiveren waarom de tekortkomingen in de asielprocedure en/of opvangvoorzieningen in de aangezochte lidstaat niet structureel zijn of, zo dat wel het geval is, deze structurele tekortkomingen niet de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken. Deze drempel is bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en eigen keuzes om terecht komt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, een bad nemen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid, of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (zie het al genoemde arrest Jawo, punten 91-93).

4.3.2. In deze verdeling van de bewijslast ligt besloten dat de minister niet alleen de door de vreemdeling gestelde feiten of de door de vreemdeling aan de objectieve informatie ontleende en gestelde feiten in aanmerking moet nemen, maar ook uit eigen beweging rekening zal moeten houden met relevante en objectieve informatie waarvan hij kennis heeft, om te beslissen over de toepassing van artikel 3, tweede lid, tweede alinea, van de Dublinverordening. Dat is het gevolg van de verplichting om een vreemdeling niet aan de verantwoordelijke lidstaat over te dragen wanneer de minister niet onkundig kan zijn van de omstandigheid dat er structurele tekortkomingen in de asielprocedure en de opvangvoorzieningen in de verantwoordelijke lidstaat zijn waardoor een vreemdeling een reëel risico zal lopen op onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het EU Handvest (zie het al genoemde arrest X, punt 77).

4.4. Als de minister er niet in slaagt om deugdelijk gemotiveerd aannemelijk te maken dat hij nog altijd van het vermoeden mag uitgaan en hij niet het asielverzoek aan zich wil trekken, is hij gehouden een nader onderzoek te doen in de aangezochte lidstaat (zie hiervoor al het arrest van het EHRM van 21 januari 2011, M.S.S. tegen België en Griekenland, ECLI:CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, paragraaf 359). Een nader onderzoek in de aangezochte lidstaat doet geen afbreuk aan het interstatelijk vertrouwensbeginsel. Een dergelijk onderzoek - dat bijvoorbeeld een poging tot het verkrijgen van individuele garanties kan omvatten - volstaat juist om onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het EU Handvest uit te sluiten (zie ook het al genoemde arrest X, punten 77-80).

Dit toetsingskader dient ook in de Belgische context toegepast te worden. Het is in lijn met de rechtspraak van het EHRM, dat in vaste rechtspraak inzake artikel 3 EVRM stelt dat het aan een verzoeker toekomt om een begin van bewijs te leveren van zwaarwegende gronden die aannemelijk maken dat hij bij verwijdering naar het land van bestemming zal worden blootgesteld aan een reëel risico op onmenselijke behandeling (zie

EHRM 11 oktober 2011, nr. 46390/10, Auad v. Bulgarije, par. 99, punt (b) en RvS 20 mei 2005, nr. 144.754). Indien dit begin van bewijs wordt geleverd, dan verschuift de bewijslast en is het aan de verwerende partij om in dat geval iedere twijfel over het bewijs weg te nemen.

6.2. Toepassing

In casu is verzoeker het voorwerp van een bevel het Belgisch grondgebied te verlaten. DVZ heeft dit bevel uitgevaardigd omdat Polen de verantwoordelijke lidstaat zou zijn om de asielaanvraag van verzoeker te behandelen.

In de bestreden beslissing gaat verweerder in op de bezorgdheden die in rapporten zijn geuit over de tekortkomingen van het Poolse asielsysteem die aanleiding zouden kunnen geven tot mensenrechtenschendingen. DVZ erkent dat er sprake is van tekortkomingen, maar is van oordeel dat deze schendingen geen systeemfouten uitmaken in de zin van de Dublin III-verordening, en dat bijgevolg van het interstatelijk beginsel van wederzijds

Echter, verweerder gaat hier voorbij aan de recente rechtspraak van het Hof van Justitie. In het voornoemde arrest X/Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft het Hof verduidelijkt dat pushbacks wel degelijk systeemfouten uitmaken, in zoverre ze op het ogenblik waarop een nationale autoriteit een beslissing tot overdracht neemt systematisch worden toegepast op asielzoekers.

Welnu, op het ogenblik waarop de bestreden beslissing was genomen (januari 2025) werden nog steeds pushbacks georganiseerd.

Pushbacks zijn officieel beleid in Polen. Het AIDA-rapport, waarnaar in de bestreden beslissing wordt verwezen, stelt dat de nationale wetgeving werd gewijzigd om regels op te nemen die collectieve maatregelen vergemakkelijken, en deze regels zijn nog steeds van kracht (Karolina Rusilowicz en Ewa Ostaszewska-Zuk, <https://asylumineurope.org/reports/country/poland/>, laatste update 13/06/2024, verder AIDA-rapport genoemd, p. 19 – STUK 4).

Twee wetswijzigingen die de toegang tot asiel beperken voor degenen die het grondgebied onregelmatig betreden, geïntroduceerd als reactie op de crisis aan de grens met Wit-Rusland in 2021, blijven van kracht vanaf mei 2024, ondanks dat deze bepalingen voor nationale rechtbanken in twijfel zijn getrokken (AIDA-rapport, p. 12).

In december 2024 beschreef Human Rights Watch nog hoe Poolse grenswachten mensen die proberen het land binnen te komen, met geweld terugsturen naar Wit-Rusland zonder hun asielaanvragen in overweging te nemen ("Poland: Brutal Pushbacks at Belarus Border | Human Rights Watch," December 10, 2024. <https://www.hrw.org/news/2024/12/10/poland-brutalpushbacks-belarus-border> - STUK 5).

Deze pushbacks zijn vaak gewelddadig en in strijd met zowel nationale als EU-wetgeving.

Asielzoekers worden blootgesteld aan misbruik door Wit-Russische functionarissen of aan barre omstandigheden in de open lucht, wat kan leiden tot ernstige verwondingen of de dood. Human Rights Watch interviewde 22 asielzoekers in Polen, waarvan 17 minstens één keer waren teruggestuurd voordat ze uiteindelijk asiel konden aanvragen. De organisatie roept Polen op om toegang tot de asielprocedure te garanderen en hulpverleners en onafhankelijke waarnemers toegang te geven tot het grensgebied.

In een artikel gepubliceerd op 22 januari 2025 maakt Euractiv gewag van pushbacks aan de Pools-Wit-Russische grens (Brzozowski, Alexandra. "A Visit to Poland's Last Line of Defence." Euractiv, January 22, 2025. <https://www.euractiv.com/section/defence/news/a-visit-to-polandslast-line-of-defence/> - STUK 6) (eigen nadruk):

We have tightened our visa policy, and above all, we have decided to suspend the right to asylum wherever we are dealing with mass border crossings organised by Belarus and Russia," Prime Minister Donald Tusk told reporters on Friday.

Over the past year alone, almost 30,000 attempted border crossings were recorded – an average of 100 per day – primarily by young men from countries such as Ethiopia, Eritrea, Somalia, and Syria.

At the same time, Polish authorities have registered around 10,000 arrivals on their territory over the same period.

Migrants are lured to Russia and Belarus through legal channels, mostly with student visas, taken to the border by security services – a roundtrip that costs them \$8,000- \$12,000 – and helped across the border, Polish authorities say.

Attacks on border guards often involve migrants using slingshots, small explosives, or pepper spray. In one case last year, a migrant trying to enter Poland illegally allegedly stabbed a border guard, seriously injuring him.

The migrants are hard to discourage.

"Warning shots don't work, so the force is needed," Colonel Andrzej Stasiulewicz, deputy commander of the Podlaski border guard division, said.

Those who would still try and force their way in are sent back to Belarus, a practice Warsaw defends as in line with its legal framework.

"We have tightened our visa policy, and above all, we have decided to suspend the right to asylum wherever we are dealing with mass border crossings organised by Belarus and Russia," Prime Minister Donald Tusk told reporters on Friday.

De Poolse pushbackpraktijken voldoen aan de voorwaarden vooropgesteld door het Hof van Justitie in het arrest X/Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie om als systeemfout te gelden:

1. De pushbacks vonden op het ogenblik waarop de lidstaat (in casu België) een beslissing tot overdracht neemt nog steeds plaats. Verweerder erkent dit punt waar zij stelt dat “niet kan worden ontkend dat ‘push backs’ en soms zorgwekkende situaties aan de grenzen werden en worden gerapporteerd...” (bestreden beslissing, p. 5).

2. De pushbacks hebben betrekking op een “bepaalde groep”, met name personen die om internationale bescherming verzoeken. De pushbacks zijn officieel Poolse beleid sinds mid-2021, nadat Wit-Rusland in reactie op sancties opgelegd door de Europese Unie asielzoekers richting de Poolse grens begon te sturen (AIDA-rapport, p. 19). Dat het Poolse beleid, waar de pushbacks deel van uitmaken, erop gericht is asielzoekers het recht op asiel te ontfangen blijkt ten overvloede uit de beslissing van de regering Tusk van oktober 2024 om het recht op asiel tijdelijk op te schorten (STUKKEN 4 en 5).

De pushbacks gelden dus als systeemfout omdat zij maatregelen uitmaken die een bepaalde groep raken, met name asielzoekers.

Omdat de Poolse pushbacks systeemfouten uitmaken, diende verweerder zeker in concreto te onderzoeken of verzoeker een reëel risico loopt om blootgesteld te worden aan een behandeling die strijdig zou zijn met artikel 4 van het Handvest. Maar zelfs indien de pushbacks niet als systeemfouten beschouwd dienen te worden (quod non), dan nog diende verweerder dit onderzoek te verrichten. Zoals eerder vermeld dient het individueel onderzoek ook in afwezigheid van systeemfouten verricht te worden.

Verweerder diende bij dit onderzoek, zoals vooruitgezet in het arrest X/Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (punt 63) twee zaken te onderzoeken:

1. Liep verzoeker een reëel risico om opnieuw naar de grens tussen Polen en Belarus te worden gebracht en aldaar naar Belarus te worden teruggestuurd (pushback)?

2. Indien ja, zouden dergelijke maatregelen of praktijken hem blootstellen aan een situatie van zeer verregaande materiële ontberingen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid, of die hem in een toestand van vernedering zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid, door hem in een situatie te brengen die zo ernstig is dat zij kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling?

Indien verzoeker teruggestuurd zou worden naar Wit-Rusland, dan zou hij wel degelijk het voorwerp uitmaken van een dermate mensonterende behandeling dat de mate van ernst waarvan sprake in de tweede vraag bereikt zou zijn. Hierover bestaat geen discussie.

De relevante vraag was bijgevolg: liep verzoeker een reëel risico om opnieuw naar de grens tussen Polen en Belarus te worden gebracht en aldaar naar Belarus te worden teruggestuurd (pushback)?

Verweerder heeft deze vraag niet onderzocht.

Anders dan uw Raad in een recent arrest liet uitschijnen (nr. 317 450 van 27 november 2024), komt het – in lijn met het toetsingskader en de verdeling van de bewijslast zoals hierboven uiteengezet – aan verweerder en niet aan verzoeker toe deze vraag te onderzoeken.

Verzoeker heeft in zijn Dublininterview aangegeven dat hij in Polen blootgesteld was geweest aan mensonterende omstandigheden. Hij liet zich hierbij ontvallen nog liever te sterven dan naar Polen overgedragen te worden. Zoals hierboven uiteengezet verbleef verzoeker 43 dagen in mensonwaardige omstandigheden in een gesloten centrum. Verweerder heeft kennis van de slechte omstandigheden in Poolse detentiecentra, die in het AIDA-rapport ook beschreven worden. Hierop verschuift de bewijslast naar verweerder, die, zoals de Nederlandse Raad van State het formuleerde, “niet alleen de door de vreemdeling gestelde feiten of de door de vreemdeling aan de objectieve informatie ontleende en gestelde feiten in aanmerking moet nemen, maar ook uit eigen beweging rekening zal moeten houden met relevante en objectieve informatie waarvan hij kennis heeft, om te beslissen over de toepassing van artikel 3, tweede lid, tweede alinea, van de Dublinverordening.”

Het weze benadrukt dat deze verdeling van de bewijslast, zoals eerder vermeld, ook door het EHRM vooruitgezet wordt.

In casu wist beschikte verweerder over relevante en objectieve informatie waaruit blijkt dat er in Polen pushbacks plaatsvinden. Verweerder diende dan ook uit eigen beweging na te gaan of verzoeker bij overdracht naar Polen een reëel risico zou lopen om opnieuw naar de grens tussen Polen en Belarus te worden gebracht en aldaar naar Belarus te worden teruggestuurd (pushback).

De elementen die verweerder in de bestreden beslissing aanvoert volstaan niet. Zij zijn louter formeel. Zo kan niet zomaar worden aangenomen dat Polen, wanneer het conform artikel 18, lid 1, van de Dublin III-verordening aanvaardt een asielzoeker terug te nemen, de asielzoeker ook conform de waarborgen uiteengezet in het Unierecht zal behandelen. Noch kan zomaar worden aangenomen dat, omdat Polen lid is van de Europese Unie of het Lissabonverdrag heeft geratificeerd, het de waarden van artikel 2 VEU zou respecteren. (De ervaring van de voorbije jaren, waarbij de Poolse regering de rechtstaat systematisch heeft uitgehold, maakt dit punt meer dan duidelijk.)

De vraag is of Polen het Unierecht en de waarborgen voor asielzoekers in de praktijk respecteert. Dit onderzoek zou verweerder hebben geholpen te bepalen of de verklaringen van de Poolse autoriteiten geloofwaardig zijn. Alleen na een dergelijk concreet onderzoek kan worden geconcludeerd dat verzoeker geen reëel risico op teruggrijping naar Wit-Rusland loopt.

Deze concrete analyse heeft verweerder niet uitgevoerd. In plaats daarvan gelooft verweerder de Poolse autoriteiten op hun woord, terwijl het Unierecht net vereist dat zij onderzoekt of zulk een vertrouwen wel opportuun is.

De argumentatie opgenomen in de bestreden beslissing bulkte van algemene aannames die niet worden ondersteund door enige vorm van concreet bewijs.

Zo stelt verweerder dat Polen verzoeker deugdelijk zal behandelen omdat Polen het Belgisch verzoek tot overdracht heeft aanvaard en zich bereid toont de asielaanvraag van verzoeker te behandelen. ("De betrokkene zal naar Polen terugkeren in de hoedanigheid van verzoeker om internationale bescherming en aanspraak kunnen maken op de aan die hoedanigheid verbonden rechten" (bestreden beslissing, p. 5)). Verweerder reikt echter geen enkel concreet element aan waaruit zou blijken dat verzoeker wel degelijk aanspraak op deze rechten zal kunnen maken.

Verweerder stelt in dezelfde zin dat "we er van kunnen uitgaan dat Polen de waarborgen voor verzoekers respecteert zoals voorzien in artikel 12 van de richtlijn 2013/32/EU" (ibid, p. 4). Ook dit lijkt niet meer dan een aanname die niet door enig onderzoek wordt gestaafd. Of we er vanuit kunnen gaan of Polen deze waarborgen respecteert is net de vraag die verweerder diende te onderzoeken. Het gewenste antwoord in de bestreden beslissing poneren maakt geen onderzoek uit.

Verweerder stelt ook dat verzoeker zich deze keer in een situatie bevindt die helemaal anders is dan de situatie van vreemdelingen die voorwerp zijn van 'push backs' en teruggedrijving, namelijk die van een verzoeker die onder de bepalingen van Verordening 604/2013 aan Polen zal worden overgedragen nadat de Poolse instanties daartoe hun akkoord verleenden (ibid, p. 5). Echter, omdat de pushbacks systeemfouten uitmaken, diende verweerder zich er in concreto van te vergewissen dat verzoeker geen reëel risico zou lopen om opnieuw naar de grens tussen Polen en Belarus te worden gebracht en aldaar naar Belarus te worden teruggestuurd (pushback). Zulk onderzoek is niet verricht.

Verweerder had contact moeten opnemen met de Poolse autoriteiten om een individuele garantie te verkrijgen dat verzoeker niet naar Wit-Rusland zou worden teruggedreven —een plek waar verzoeker met zekerheid blootgesteld zou worden aan behandelingen die zijn grondrechten schenden. De mogelijkheid tot het verkrijgen van individuele garanties wordt uitdrukkelijk door het Hof van Justitie vermeld, inclusief in het recente arrest X/Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (punt 80).

Verweerder lijkt echter geen enkele concrete stap ondernemen te hebben om met voldoende zekerheid te kunnen besluiten dat verweerder geen reëel risico zou lopen om opnieuw naar de grens tussen Polen en Belarus te worden gebracht en aldaar naar Belarus te worden teruggestuurd (pushback).

Verweerder lijkt zich niet bewust van het recente beleid van de Poolse regering om het recht op asiel op te schorten. In een dergelijke context kan niet zomaar worden verondersteld, zonder enige individuele garanties, dat een door België overgedragen asielzoeker wel degelijk een correcte behandeling zal genieten. Anders dan uw Raad in een recent arrest leek aan te geven (nr. 317 450 van 27 november 2024), p. 12), is dit beleid geen "toekomstig plan" maar wel huidig beleid. Zo stelde eerste minister Tusk op 17 januari 2025 nog in de voltooid verleden tijd: "We have tightened our visa policy, and above all, we have decided to suspend the right to asylum wherever we are dealing with mass border crossings organised by Belarus and Russia." (STUK 5)

Van belang is tevens dat betrokkene de Pools-Wit-Russische grens bij aankomst in Polen op illegale wijze heeft overschreden. Als gevolg hiervan behoort hij tot de groep personen die de Poolse regering middels pushbacks buiten het land probeert te houden. Er kan niet zomaar, zonder enig onderzoek, vanuit worden gegaan dat de Poolse overheid de rechten van verzoeker zal respecteren enkel en alleen omdat hij, anders dan de asielzoekers die meteen bij aankomst in Polen naar Wit-Rusland worden teruggedreven, er in geslaagd is geweest door te reizen naar een ander EU-land om nadien door toepassing van de Dublin III-verordening terug in Polen te belanden.

Er dient hierbij op te worden gewezen dat de argumentatie volgens dewelke Polen de waarborgen die het EU-recht verzoeker als Dublin-asielzoeker biedt zou respecteren omdat Polen lid is van de EU, omdat het Lissabonverdrag heeft geratificeerd, etc., net zozeer geldt voor asielzoekers die onmiddellijk na aankomst in Polen worden teruggestuurd naar Wit-Rusland.

Polen heeft zich er ook toe verbonden hun grondrechten te respecteren. Toch schendt Polen de grondrechten van deze asielzoekers op massale schaal door hen terug te drijven. Indien de grondrechten van de ene categorie met de voeten worden getreden, kan er niet zomaar, zonder individuele garanties, vanuit worden gegaan dat de grondrechten van de andere categorie wel gerespecteerd zullen worden.

Door voornoemd onderzoek niet te voeren en voornoemde individuele garanties niet te vragen, heeft verweerder artikel 3, lid 2, tweede alinea, van de Dublin III-verordening in samenhang gelezen met artikel 4 van het Handvest geschonden, waardoor de bestreden beslissing nietig verklaard dient te worden. Deze argumentatie is voldoende ernstig om de schorsing te verantwoorden.

Ten overvloedige verwijst verzoeker opnieuw naar de verdeling van de bewijslast. Verzoeker had elementen aangereikt die duidelijk aangeven dat hij in Polen gevaar zou lopen. Verweerder diende daarop te onderzoeken of de omstandigheden in Polen van die aard zijn dat zij tot een opschorting van de Dublin-overdracht nopen. Verweerder reikt in de bestreden beslissing argumenten aan die niet dienstig in de zin dat ze de rechtspraak van het Hof van Justitie miskennen en blijk geven van een gebrek aan zorgvuldigheid.

Anders dan verweerder stelt, zijn de pushbacks in Polen systeemfouten. Omwille daarvan diende verweerder in concreto uit te sluiten dat verzoeker niet opnieuw het slachtoffer zou worden van pushbacks. Anders dan verweerder lijkt te veronderstellen, kan de bereidwilligheid van de Poolse overheid om de asielaanvraag van verzoeker te behandelen niet zomaar worden aangenomen. Dit geldt des te meer in een context waarin de Poolse regering het recht op asiel helemaal heeft opgeschort.

Het kwam dan ook aan verweerder toe om het bestaan van voornoemd risico te onderzoeken, wat zij niet heeft gedaan. Verweerder schendt aldus artikel 3, lid 2, tweede alinea, van de Dublin III-verordening in samenhang gelezen met artikel 4 van het Handvest.”

Het hele betoog van verzoeker komt er op neer dat hij van oordeel is dat omwille van de praktijk van “pushbacks” in Polen, er sprake is van ernstige tekortkomingen in de asielprocedure. Hij stelt dat dergelijke praktijken dienen beschouwd te worden als systeemfouten in de zin van artikel 3, lid 2, tweede paragraaf van de Dublin III-Verordening.

Allereerst merkt de Raad op dat verzoeker op het ogenblik dat hij een verzoek om internationale bescherming indiende niet concreet aangaf dat hij persoonlijk tijdens het overschrijden van de Wit-Russisch-Poolse grens het voorwerp was van pushbacks. Het enige waar hij gewag van maakte, is dat België een goede gezondheidszorg heeft waarop hij aanspraak wenste te maken. Hij stelde ook dat er vrijheid is in België en dat hij in Polen gedwongen werd om een verzoek om internationale bescherming in te dienen, terwijl hij daartoe niet de intentie had. Hij stipte aan dat hij in Polen niet de medische zorg kreeg die hij op dat moment nodig had. Van pushbacks of een incorrecte behandeling door de Poolse instanties heeft verzoeker geen melding gemaakt. Het is pas voor het eerst in zijn verzoekschrift dat hij hier melding van maakt. Hij blijft evenwel in gebreke om zijn beweringen met enig begin van bewijs te staven. Gelet op het feit dat verzoeker hier niet eerder melding van maakte, komen zijn verklaringen prima facie ongeloofwaardig over.

De bestreden beslissing houdt in dat de verzoeker zal worden overgedragen aan Polen, nu hij in dit land op 25 juni 2024 een verzoek om internationale bescherming had ingediend en gezien de Poolse autoriteiten zich akkoord hebben verklaard met de terugname op grond van artikel 18, lid 1, c) van de Dublin III-Verordening. De Raad wijst er in eerste instantie op dat de gemachtigde, blijkens de motieven opgenomen in de bestreden akte, gevolg heeft gegeven aan de verplichtingen die op hem rusten in het kader van de door artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest geboden bescherming van de grondrechten. Uit de motieven van de bestreden beslissing blijkt dat de verweerder wel degelijk op concrete wijze de te verwachten gevolgen van de geplande overdracht heeft onderzocht en dat het onderzoek specifiek werd gericht op de situatie van Dublin-terugkeerders in Polen.

De verweerder heeft zich hierbij gesteund op het rapport van het onder meer mede door de “European Council on Refugees and Exiles” (ECRE) gecoördineerde project “Asylum Information Database”, met een laatste update op 13 juni 2024, verder het AIDA-rapport genoemd, en heeft daarnaast ook rekening gehouden met de verklaringen van de verzoeker.

De bestreden beslissing omvat volgende motieven:

“In het AIDA-rapport wordt gewag gemaakt van pushbacks naar Wit-Rusland door de Poolse grenspolitie en waarbij mishandelingen en geweld werden gerapporteerd . We verwijzen hieromtrent onder meer naar de passages in het AIDA-rapport (p. 19-21). Alhoewel niet ontkend kan worden dat push-backs en soms zorgwekkende situaties aan de grenzen werden en worden gerapporteerd betekent dit niet dat de Poolse procedure tot het bekomen van internationale bescherming en de structuren betreffende de opvang van en bijstand aan verzoekers om internationale bescherming wordt gekenmerkt door systeemfouten in de zin van artikel 3(2) van de Verordening 604/2013 en dat verzoekers , die in het kader van Verordening 604/2013 aan Polen worden overgedragen, in dergelijke context of meer algemeen in een met artikel 3 van het EVRM strijdige situatie dreigen terecht te komen.

We wensen er tevens op te wijzen dat betrokkene zich deze keer in een situatie bevindt die helemaal anders is dan de situatie van vreemdelingen die het voorwerp zijn van push-backs en teruggrijving, namelijk die van een verzoeker die onder de bepalingen van Verordening 604/2013 aan Polen zal worden overgedragen nadat de Poolse instanties daartoe hun akkoord verleenden. De betrokkene zal naar Polen terugkeren in de hoedanigheid van van verzoeker om internationale bescherming en aanspraak kunnen maken op de aan die hoedanigheid verbonden rechten.”

Niettegenstaande verzoeker op geen enkel moment gewag heeft gemaakt van pushbacks heeft verweerder dit wel onderzocht. Verweerder is blijkens de bestreden akte aldus duidelijk niet blind geweest voor deze pushbacks.

Het hele betoog van verzoeker heeft geen betrekking op de omstandigheden waarvan kan worden aangenomen dat de verzoeker er thans zelf in dreigt terecht te komen als Dublin-terugkeerder. Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie blijkt dat het feit dat de lidstaat die verantwoordelijk is voor de

behandeling van het verzoek om internationale bescherming van een derdelander overgaat tot pushbacks en bewaring aan zijn grensposten van derdelanders die een dergelijk verzoek aan zijn grens wensen in te dienen, op zich niet in de weg staat aan de overdracht van die derdelander aan die lidstaat. Daarbij stelt het Hof dat de overdracht van die derdelander aan die lidstaat evenwel is uitgesloten indien er ernstige, op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat hij bij of na de overdracht een reëel risico zou lopen om aan dergelijke praktijken te worden onderworpen en hij door deze praktijken naargelang van de omstandigheden die moeten worden beoordeeld door de bevoegde autoriteiten en door de rechter bij wie eventueel beroep tegen het overdrachtsbesluit is ingesteld zou kunnen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële ontberingen die zo ernstig is dat deze kan worden gelijkgesteld met een door artikel 4 van het EU-Handvest van de grondrechten van de Europese Unie verboden onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ, C-392/22, X/Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 29 februari 2024). De door het HvJ opgeworpen omstandigheden die een overdracht wel in de weg staan blijken in casu niet en worden door verzoeker ook niet aangetoond. Er ligt geen informatie voor dat Dublin-terugkeerders in Polen een reëel risico lopen om slachtoffer te worden van pushbacks. Verzoeker zal als Dublin-terugkeerder via de luchthaven naar Polen worden overgebracht en zal dus niet langs de grens met Wit-Rusland moeten passeren. Aldus blijkt ook niet dat verweerder ter zake welbepaalde concrete informatie heeft veronachtzaamd.

De thans bestreden beslissing wordt genomen op grond van de vaststelling dat uit vingerafdrukkenonderzoek is gebleken dat de verzoeker reeds een verzoek om internationale bescherming had ingediend in Polen enerzijds, en dat de Poolse autoriteiten uitdrukkelijk akkoord zijn gegaan met een terugname op grond van artikel 18 (1) c van de Dublin III-Verordening anderzijds.

Hierbij is het ook van belang te wijzen op de waarborg opgenomen in artikel 18.2, tweede lid van de Dublin III-Verordening: *“Voor de in lid 1, onder c) bedoelde gevallen, indien de verantwoordelijke lidstaat de behandeling van een verzoek had gestaakt omdat de verzoeker het verzoek had ingetrokken voordat in eerste aanleg een beslissing ten gronde was genomen, zorgt die lidstaat ervoor dat de verzoeker gerechtigd is te verzoeken dat de behandeling van zijn verzoek wordt afgerond, of een nieuw verzoek om internationale bescherming in te dienen dat niet wordt behandeld als een volgend verzoek als bedoeld in*

Richtlijn 2013/32/EU. In dergelijke gevallen zorgen de lidstaten ervoor dat de behandeling van het verzoek wordt afgerond.” Betrokkene zal gemachtigd zijn te verblijven in Polen in zijn hoedanigheid van verzoeker van internationale bescherming. De Poolse instanties zullen betrokkene niet verwijderen naar zijn land van herkomst zonder een volledig en gedegen onderzoek van zijn verzoek.

In zoverre verzoeker verwijst naar de beslissing om het recht op asiel op te schorten, kan hij prima facie niet worden gevolgd. Bovendien is dit weinig relevant, nu verzoeker al een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend. Het is overigens opmerkelijk dat verzoeker enerzijds stelt dat hij gedwongen werd om een verzoek om internationale bescherming in te dienen, maar anderzijds stelt dat hij vreest dat hij geen verzoek zal kunnen indienen.

Het is hierbij ook pertinent om te benadrukken dat verzoeker zelf verklaarde dat hij n.a.v. het indienen van zijn verzoek om internationale bescherming gedurende een maand en 13 dagen werd opgevangen in een Pools opvangcentrum en vervolgens werd overgeplaatst naar een opvangcentrum in Warschau, waarna hij er zelf voor gekozen heeft om de verdere behandeling van het verzoek om internationale bescherming niet af te wachten en door te reizen naar België (via Duitsland).

Het weze herhaald dat verzoekers situatie als Dublin-terugkeerder moet worden onderzocht en dat hij niet kan worden beschouwd als iemand die illegaal de grens oversteeft. Verzoeker toont niet concreet aan, aan de hand van objectieve informatie, dat hij bij een overdracht aan Polen in het kader van de Dublin III-Verordening riskeert terecht te komen aan de buitengrenzen van dit land, waar zich inderdaad discutabele pushbacks en soms zorgwekkende situaties voordoen zoals dit wordt gerapporteerd. Verzoeker kan zich dan ook niet dienstig beroepen op de situatie van de vreemdelingen die illegaal de Wit-Russisch-Poolse grens zijn overgestoken.

Verzoeker verwijst naar een plan, aangekondigd door premier Donald Tusk, waarop veel kritiek komt van ngo's en die ook binnen de instellingen van Europese Unie bezorgdheid wekt. Het betreft de nieuwe migratiestrategie van de Poolse regering die op 15 oktober 2024 werd goedgekeurd, waaronder een ontwerp dat zou toelaten om het recht om verzoeken om internationale bescherming in te dienen tijdelijk en territoriaal op te schorten voor de personen die illegaal de grenzen overschrijden en die zich aanbieden aan de officiële grensposten. Meer concreet zou het plan zijn om het recht op het indienen van verzoeken om internationale bescherming tijdelijk op te schorten aan de grens met Wit-Rusland. In dit verband stelt de Raad allereerst vast dat het nog slechts een ontwerp betreft en dus niet blijkt dat er actueel reeds sprake van is dat het recht om asiel aan te vragen aan de grens met Wit-Rusland reeds daadwerkelijk tijdelijk zou zijn opgeschort. Al zeker kan niet blijken dat verzoekers toegang tot de procedure voor internationale bescherming in Polen in zijn hoedanigheid van Dublin-terugkeerder is geblokkeerd of dreigt te worden door dit voorstel. Uit de

voorgebrachte informatie blijkt dat het plan hooguit is om aan de grens met Wit-Rusland het recht op het indienen van een verzoek om internationale bescherming tijdelijk op te schorten. Verzoeker toont niet aan dat hij, als Dublin-terugkeerder die reeds een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend in Polen en die bij terugkeer kan vragen om zijn verzoek te heropenen, zou worden geraakt door deze mogelijke maatregel, mocht deze van kracht zijn of worden. In die situatie kan ook niet worden vastgesteld dat verweerder hierop nader diende in te gaan.

Het weze herhaald dat de Poolse autoriteiten uitdrukkelijk hebben ingestemd met de overdracht van verzoeker en de Poolse instanties hebben uitdrukkelijk verzocht om minstens zeven werkdagen op voorhand in kennis te worden gesteld van de komst van verzoeker en om tien dagen voor de geplande transfer informatie betreffende zijn gezondheidstoestand en speciale noden over te maken. De verwijzing naar passages uit het AIDA-rapport en andere bronnen die de verzoeker thans voorlegt over de (actuele) situatie aan de grens van Polen met Wit-Rusland en het probleem van het Pools pushbackbeleid, volstaat dan ook niet om aan te tonen dat de verzoeker zelve, als Dublin-terugkeerder, bij de thans vooropgestelde Dublin-overdracht, het slachtoffer dreigt te worden van dergelijke praktijken, laat staan dat hiermee concreet wordt aangetoond dat de bestreden beslissing, die een door Polen uitdrukkelijk aanvaarde terugname op grond van de Dublin III-Verordening betreft, enige door artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest verboden behandeling met zich mee brengt.

Het middel is niet ernstig.

De vaststelling dat geen ernstig middel ontwikkeld werd, volstaat om de vordering te verwerpen. Aan de tweede cumulatieve voorwaarde is immers niet voldaan.

Op de voorwaarde van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel dient dan ook niet te worden ingegaan.

3. Kosten

Met toepassing van artikel 39/68-1, §5, derde en vierde lid van de Vreemdelingenwet zal de beslissing over het rolrecht of over de vrijstelling ervan, in een mogelijke verdere fase van het geding worden getroffen.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid wordt verworpen.

Artikel 2

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten wordt uitgesteld.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op achtentwintig januari tweeduizend vijftientwintig door:

J. CAMU, kamervoorzitter,

M. DENYS, griffier.

De griffier, De voorzitter,

M. DENYS

J. CAMU